

Muhasebei Umumiye Kanununa ek Kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/715)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-1554

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

26 . V . 1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa ek olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 14 . II . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

S. Günaltay

GEREKÇE

Son yıllarda yurdumuzun muhtelif yerlerinde büyük can ve mal kaybına sebep olan depremler vukua gelmiştir.

Diğer taraftan, yine yurdumuzun bazı yerlerinde, sel, yangın, yer kayma ve çökmesi gibi âfetlerde eksik olmamakta ve bunlarda geniş ölçüde tahrip ve hasarlara sebep olmaktadır.

Bu gibi âfetlerde Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin (Yer sarsıntısı ve diğer âfetlerden zarar gören bölgelere yardım) tertibine konulmuş olan ödenekten gerekli yardım yapılmaktadır.

Şu kadar ki, bu kabil muhtemel hâdiseleri karşılamak üzere bütçeye büyük miktarda ödenek konulması da mümkün olmamaktadır. Bununla beraber 1950 yılı Bütçesinde bu tertibe 781 065 lira fazlasıyla bir milyon lira konulmuştur.

Bununla beraber umumiyetle konulan ödenekler bu gibi âfetlerde zaruri yardımlara kifayet etmemektedir.

Bazan Büyük Millet Meclisinin tatil devresine girdiği sıralarla vukuagelen bu gibi âfetlerden zarar gören bölgelere süratle yapılması gereken yardımların, ek ödenek alınmamasından, vaktinde yapılması mümkün olamamakta ve hâdiselerin mahiyet ve müstaceliyeti bakımından ödenek mülâhazasıyla işlerin beklemeğe hiç de tahammülü bulunmamaktadır. Nitekim, bu yıl Meclisin tatil devresinde İzmir, Bingöl, Erzurum ve havalisinde birçok hasarlara sebep olan yer sarsıntısı ile Bursa, Kocaeli ve Tokad illerinde sel felâketleri olmuş ve yukarıda arz olunan sebepler dolayısıyla gerekli yardımların yapılmasında birçok zorluklar çekilmiştir.

Bu gibi hallerde yoksul ve meskensiz kalan halkın yardımına vaktinde yetişmek üzere icabeden tedbirlerin süratle alınabilmesi için kanuni bir yetki alınması zaruri görülmüş ve bu maksatla ilişik Kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Esasen 5487 sayılı Kanuna ait Bütçe Komisyonu mazbatasında da bu ihtiyacı karşılayacak bir Kanun tasarısının süratle Büyük Millet Meclisine takdimi temenni edilmiş bulunmaktadır. 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa ek olarak hazırlanan bu tasarıya göre, yer sarsıntısı ve sair âfetlerden zarar gören bölgelere yardım için ödenek alınmasının mümkün olmaması halinde, Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısında, tetkikına sunulmak üzere Bakanlar Kurulu kararıyla

Bakanlığımız, bütçeye konan ödeneğin üç mislini tecavüz etmemek üzere ilâveten ödenek kaydetmeye yetkili kılınmaktadır.

Bu suretle mevcut bir mahzur önlenerek bu âfetlerden doğan zararların daha tesirli bir şekilde giderilmesi imkânları elde edilmiş bulunacaktır.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/715
Karar No. 27

22 . II . 1950

Yüksek Başkanlığa

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa ek olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 14 . II . 1950 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Kanun tasarısı komisyonumuza havale olunmakla Maliye Bakanlığı temsilcilerinin huzuru ile okunup incelendi.

Son yıllarda yurdumuzun muhtelif yerlerinde vukuagelen deprem, sel, yangın ve sair âfetlerin mühim tahriplere sebep olduğu açıktır. Bu gibi âfetlerde gerekli tedbirleri almak, vatandaşların müşkül durumlarını derhal izale etmek Devlete düşen bir vazifedir. Halbuki bu gibi âfetleri önceden keşfetmek ve ona göre bütçelere ödenek koymak imkânı mevcut değildir. Bu sebeple bu gibi âfetler vukuunda derhal gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak gayesini istihdaf eden işbu tasarı komisyonumuzca da muvafık bulunmuş, bir muhalife karşı mevcudun oy birliğiyle kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Baş. Sözcü Kâtip
Gümüşane Samsun Kastamonu
Mütalâası aşağıdadır. *R. Işıtan* *Â Toközlü*
H. F. Ataç

Balıkesir <i>H. Şeremetli</i>	Çankırı <i>R. Dolunay</i>	Çorum <i>N. Atalay</i>
Kastamonu <i>H. Çelen</i>	Malatya <i>E. Doğan</i>	Tekirdağ <i>Z. E. Cezaroğlu</i>
Van <i>İ. Arvas</i>	Zonguldak <i>A. Gürel</i>	

Mütalâa :

Evvelece düşünülmeyen zelzele ve sair âfetlerin tahribatını karşılamak üzere Hükümetin elinde geniş imkânlar bulunması lâzımdır. Bu itibarla teklifin esası mucibi memnuniyettir. Ancak şekil bakımından Meşrutiyet zamanında ifrata götürülen Kanunu Muvakkat neşri ve tatbiki prensipini esas ittihaz etmektir ki, bu yolun zamanla genişliyeceği endişesi vârit olabilir. Fikrimce teklif edilen maddeyi, kendi hususiyetine göre formüleştirerek Muhasebei Umumiye Kanununda zaten mevcut olan tahsisi mütahavvile sistemine bağlamak suretiyle 48 nci maddeye ek olarak tanzim etmek daha doğru olur.

Maliye Komisyonu Başkanı
Gümüşane Milletvekili
Hasan Fehmi Ataç

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/715

Karar No. 93

9 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa ek olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 71/1554 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Maliye Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Bayındırlık Bakanlığı Müsteşarı ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Memleketimizde sık sık vukuagelen tabii âfetler sebebiyle yurdun muhtelif bölgelerine ve bu âfetlerden zarar görenlere âcil yardım yapılması zaruretleri hâsıl olmakta ve bütçede bu husus için konan ödeneğin bitmesi ve hâdisenin Meclisin toplu olmadığı bir zamana tesadüf etmesi hallerinde Hükümetin ödenek almak yetkisi bulunmadığından bu yerlere yardım yapılabilmesi için müşkül durumlar meydana gelmektedir. Bunun için Hükümetin bu yetki ile ehazlandırılması bütçe görüşmeleri sırasında da müzakere konusu teşkil etmiş bulunmakta idi.

Hükümet, bu tasarı ile 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa bir hüküm ekliyerek Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin (yer sarsıntısından ve sair âfetlerden zarar gören bölgelere yardım) tertibindeki ödeneğin yetmemesi ve derhal ödenek alınması kabil olmaması hallerinde Büyük Meclisin, ilk toplantısını takip eden on gün zarfında, tasvibine sunulmak ve

tertibindeki ödeneğin üç mislini geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kaarriyle adı geçen tertibe ek ödenek kaydına Maliye Bakanlığının yetkili kılınmasını ve bu suretle ihtiyaçların karşılanmasında biraz daha genişlik sağlanmasını istemektedir.

Komisyonumuz tasarımı yerinde görmüş ve (karşılığı gösterilmek şartıyla) kaydının metne ilâvesiyle karşılığı bulunmadan böyle bir yetkinin kullanılmamasını sağlamıştır. Bu ilâve ile hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Mardin	Kastamonu	Ankara
R. Erten	M. Akalın	F. Öymen
Ankara	Bolu	Diyarbakır
C. Gölet	C. S. Siren	C. Ekin
Diyarbakır	Edirne	Eskişehir
Ş. Uluğ	M. N. Gündüzalp	Muhallifim
		A. Potuoğlu
Isparta	İzmir	İzmir
K. Turan	S. Dikmen	T. Coşkan
Kırşehir	Konya	Malatya
Ş. Torgut	Dr. M. F. DüNDAR	M. S. Eti
Manisa	Niğde	Ordu
F. Kuroğlu	R. Gürsoy	H. Yalman
Samsun	Seyhan	Trabzon
M. A. Yörüker	A. R. Yüregir	A. R. Işıl
	Urfa	
	E. Tekeli	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

26 . V . 1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin (Yer sarsıntısı ve sair âfetlerden zarar gören bölgelere yardım) tertibine konulan ödenegın yetmemesi ve derhal ek ödenek istihsalı kabil olmaması halinde, Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısını takip eden on gün zarfında tetkikına sunulmak ve bu tertipteki tahsisatın üç mislini geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararı ile ilâveten ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Ş. Günaltay	Başbakan Yardımcısı
	N. Erim
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
C. S. Barlas	Fuad Sirmen
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Çakır	E. Erişirgil
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
N. Sadak	İ. R. Aksal
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. Banguoğlu	Ş. Adalan
Ekonomi ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Vedat Dicleli	Dr. K. Bayizit
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Dr. F. Ş. Bürge	Cauid Oral
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
Dr. Kemal Satır	Reşat Ş. Sırer
İşletmeler Bakanı	
Münir Birsol	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

26 . V . 1927. tarih ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin (Yer sarsıntısı ve sair âfetlerden zarar gören bölgelere yardım) tertibine konulan ödenegın yetmemesi ve derhal ek ödenek istihsalı kabil olmaması halinde, Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısını takip eden on gün zarfında tetkikına sunulmak ve bu tertipteki ödenegın üç mislini geçmemek ve karşılığı gösterilmek şartıyla Bakanlar Kurulu kararıyla ilâveten ödenek kayletmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 neı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.